Strażak Śląski

ORGAN ZWIĄZKU STRAŻY POŻARNYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

WYCHODZI 1-GO i 15-GO KAŻDEGO MIESIĄCA.

JEDEN ZA WSZYSTKICH — WSZYSCY ZA JEDNEGO!

Rok II | Katowice, dnia 1 grudnia 1928 r. | Nr. 23

Adres Redakcji i Administracji **Katowice, ul. Szopena 16/I.** | Telefon 9-47 P. K. O. konto nr. 303.408. | **Prenumerata:** rocznie zł. 7.50. kwartalnie zł. 2.00.

Treść: Tylko planowa praca daje rezultaty. — Przepisy o przechowywaniu płynów łatwopalnych. — Rewizja budynków kinomatograficznych. — Dział oficjalny Związku: a) Posiedzenie Zarządu Związku, b) Kolejowe Kursy Pożarnictwa, c) Okólnik, d) Protokół. — Radjo. — Wydawnictwo p. t. Obrona przed pożarami. — Ogłoszenie.

Tylko planowa praca daje rezultaty.

Gdy stajemy u progu rozpoczynającego się za kilkanaście dni nowego 1929 roku kalendarzowego, zjawia się przed nami zagadnienie, jak poprowadzimy pracę naszą organizacyjną i techniczną w ciągu przyszłego roku, po jakich drogach i ku jakim celom.

Opracowanie planu naszej pracy na okres całego roku, staje się czynnością wymagającą skupienia myśli, aby zestawienia terminów i kolejności prac, a także stosunku wzajemnego w poszczególnych działach, dawały jasne i przejrzyste rozwiązanie zagadnienia.

Albowiem plan działalności jaką zamierza rozwinąć w roku przyszłym zarówno poszczególna straż pożarna, czy Powiatowy lub Wojewódzki Związek Straży Pożarnych, musi mieć za podstawę nietylko zamierzenia, które należy na danym terenie i zakresie realizować, lecz niemniej wyraźnie zarysowane powiązanie w całość planu pracy całej korporacji zrzeszonego strażactwa. Uzgodnienie pojedyńczych planów działalności z planem gospodarczym czyli budżetem, jest warunkiem którego znaczenia nie potrzeba dowodzić.

W ten sposób rozwiązane zagadnienie wytknięcia sobie, na zbliżający się nowy okres naszej działalności organizacyjnej i technicznej planu racjonalnego zużytkowania czasu i sił, — da nam rzeczywiście rezultaty w postaci osiągnięcia zamierzonych celów.

Gdy u schyłku kończącego się roku rzucimy okiem wstecz, na przeprowadzone w roku bieżącym prace i uzyskane rezultaty tychże, wyraźnie widzimy duży postęp w zakresie ujednolicenia w systemie pracy i metodzie szkolenia, co było wszakże założeniem planu naszej działalności na ten okres. Spostrzegamy silne ożywienie omartwiałych dawniej placówek, zwiększone tempo pracy, a co najważniejsza — żywsze zainteresowanie się naszą organizacją ze strony władz państwowych i komunalnych oraz szerokich sfer społeczeństwa.

Nie osiągnęliśmy mimo to poziomu na jakim w tym zakresie znaleźć się winno strażactwo śląskie. Zadaniem organizacji naszej, działającej na terenie stojącym pod względem kultury gospodarczej na poziomie najwyższym w Państwie, jest zająć przodujące miejsce wśród organizacji strażactwa innych województw.

Dlatego w zarysie planu działalności na najbliższą przyszłość, żadnych zmian zasadniczych w wytkniętych celach do których zmierzamy, — zaprowadzać nie należy. Tembardziej, że wraz z rozwojem intensywności pracy naszych placówek, przynosi nam niemal każdy dzień rozszerzanie zadań ciążących na strażach pożarnych.

Tak jak w ubiegłym okresie, w czasie najbliższym hasłem dla pracy nad systematycznie prowadzonym rozwojem naszej organizacji, pozostać musi: ujednolicenie form organizacyjnych i wyszkolenia, spotęgowanie sprawności fachowej, zdobycie uznania władz i serc społeczeństwa.

Pamiętać bowiem musimy, a w tym celu uprzytamniać sobie na każdym kroku, iż w końcu nadchodzącego sezonu ćwiczebnego zmierzyć się będziemy musieli z siłami i sprawnością strażactwa innych dzielnic Polski i zdobyć palmą pierszeństwa.

Oczekująca nas rozgrywka na zawodach ogólno państwowych jest tem donioślejsza, iż odbywać się będzie na terenie Powszechnej Wystawy Krajowej i w czasie Międzynarodowego Zjazdu Straży Pożarnych.

R.

Przepisy o przechowywaniu płynów łatwopanlych.

Magazynowanie olejów mineralnych I i II klasy niebezpieczeństwa w ilościach większych, niż dopuszczalne niniejszym paragrafem może mieć miejsce przy zachowaniu warunków określonych w § 10.

Małe składy.

§ 10. W małych składach można magazynować:
A) oleje mineralne I klasz niebezpieczeństwa:
1) nieulegających rozbiciu naczyniach:
a) na placach odgrodzonych niedostępnych dla ruchu osób postronnych w ilości do 1000 litr.
b) w ogrodach i pomieszczeniach na poziomie terenu pod i nad któremi niema pomioszczeń przeznaczonych do przebywania w nich ludzi i w ilości do 2.000 litrów.

Średnie składy.

§ 11. W średnich składach można magazynować.
A) Oleje mineralne I klasy:
1) W beczkach żelaznych lub innych naczyniach hermetycznych:
a) w specjalnych składowniach bez pasa ochronnego lub też w składach na poziomie terenu pod i nad którem niema pomieszczeń, przeznaczonych do przebywania w nich ludzi w ilości do 10.000 lrt.
b) w specjalnych składowniach z pasem ochronnym szerokości 20 m. w ilości do 25000 ltr.
2) W zbiornikach nadziemnych;
a) w specjalnych składowniach bez pasa ochronnego i w składach określonych w punkcie 1a) w ilościach do 50.000 ltr.
b) w specjalnych składowniach z pasem ochronnym szerok. 20 m. w ilości do 100.000 ltr.
3) W zbiornikach podziemnych bez pasów ochronnych w ilości do 200.000 ltr.
B) Oleje mineralne II klasy:
1) W zbiornikach nadziemnych, w specjalnych składowniach z pasem ochronnym szerokości 20 m. w ilościach do 500.000 lit.
2) W zbiornikach podziemnych bez pasów ochronnych w ilości do 1 000.000 ltr.

Średnie składy mogą być urządzane tylko na krańcach osiedli.

Urządzenie średnich składów zatwierdza władza przemysłowa II instancji.

W sprawie podania o zatwierdzenie urządzenia, obowiązuje odnośny ustęp § 10 niniejszych przepisów z tą różnicą, że plan orjentacyjny ma uwidaczniać zabudowania terenu w promieniu 50 m. dokoła składu. W opisie składu należy podać rodzaj ilości i rozmieszczenie olejów mineralnych pomiędzy poszczególne zbiorniki, urządzenie i położenie budynków, znajdujących się na terenie składowni (np. rozlewnie), miejsca przeznaczone na tymczasowe składy beczek i cystern, maksymalne ilości olejów, które w danym razie, trzeba będzie tymczasem magazynować, oraz miejsce składowe beczek próżnych.

Wielkie składy.

§ 12. W wielkich składach można magazynować oleje mineralne I i II klasy w ilościach większych od podanych w § 11 niniejszych przepisów, tylko w specjalnych składowniach z pasem ochronnym lub w zbiornikach podziemnych, przyczem szerokości pasów ochronych podanych w § 11, ulegają zwiększeniu z 20 m. na 30 m.

Wielkie składy mogą być urządzone z reguły tylko poza granicami osiedli.

Urządzenie wielkich składów zatwierdza władza przemysłowa II instancji.

W sprawie podań o zatwierdzenie urządzenia obowiązuje odnośny ustęp § 11 niniejszych przepisów.

Oleje mineralne III klasy niebezpieczeństwa.

§ 13. Przechowywanie i magazynowanie olejów mineralnych III klasy niebezpieczeństwa podlega jedynie warunkom wymienionym w § 8, w części IV załącznika niniejszego rozporządzenia.

Magazynowanie w ilości powyżej 15.000 litr. wymaga zatwierdzenia projektu urządzenia przez władze przemysłową I instancji.

ROZDZIAŁ III.

Wspólne magazynowanie olejów mineralnych różnych klas niebezpieczeństwa ze sobą i z innemi łatwopalnemi płynami·

§ 14 1) *Przy wspólnem magazynowaniu olejów mineralnych I klasy niebezpieczeństwa z olejami II i III lub też z innemi łatwopalnymi płynami o temperaturze zapłonienia poniżej + 21° C jak np. spirytus, spirytus drzewny (metanol, alkochol metylowy)-aceton, eter siarczany (eter etylowy) i lakiery spirytusowe (politury) w jednem pomieszczeniu lub też w kilku nieoddzielnych od siebie w sposób ogniotrwały pomieszczeniach, przechowuje się magazynowane płyny i oleje mineralne I klasy niebezpieczeństwa, przyczem 2 litr. olejów mineralnych II klasy względnie 200 litr. olejów mineralnych III klasy przyjmuje się jako równoznacznie 1 litr. olejów mineralnych I klasy.*

Przy wspólnem magazynowaniu olejów mineralnych II klasy z olejami mineralnemi III klasy przerachowuje się magazynowane płyny na oleje mineralne II klasy. Inne wspólnie magazynowane łatwopalne płyny uważać należy za przynależne do I klasy niebezpieczeństwa.

2) Wspólne magazynowanie olejów mineralnych z innemi palnemi płynami o temperaturze zapłonienia od + 21° C + 100 C dozwolone jest przy przerachowaniu ich na oleje mineralne II klasy.

3) Magazynowanie olejów mineralnych tej samej lub różnych klas niebezpieczeństwa z innemi palnemi płynami na jednym placu, lecz w oddzielnych pomieszczeniach składowych wymaga tylko wtedy zatwierdzenia urządzenia ze strony władzy II instancji, jeśli ogólna ilość magazynowanych płynów jest conajmniej 2 razy większa od sumy ilości dopuszczalnych dla poszczególnych klas niebezpieszeństwa dla średnich składów w myśl § 11 niniejczych przepisów.

Instytucje i zakłady niepodlegające niniejszym przepisom.

§ 15. 1) Niniejszym przepisom nie podlega przechowywanie i magazynowanie olejów mineralnych, wyliczonych w § 2:
a) w zakładach, podlegających nadzorowi władz górniczych oraz w zakładach znajdujących się na terenach naftowych.
b) w zakładach pozostających pod zarzadem władz wojskowych lub morskich oraz w zakładach prywatnych działających na terenach podlegających zarządowi tych władz oraz w zakładach prywatnych pozostających pod szczególnym, wyraźnie określonym nadzorem wspomnianych władz, w laboratorjach i stacjach doświadczalnych, w których pod fachowem kierownictwem odbywają się doświadczenia i analizy olejów mineralnych,

c) w urzędach celnych,
d) w zakładach należących do państwowych lub innych do użytku publicznego przeznaczonych i nadzorowi państwa podlegających kolei żelaznych,
e) w garażach samochodowych policji państwowej,
f) w czasie transportowania ich okrętami i statkami, kolejami, samolotami i pocztą.

2) Zakłady przemysłowe przeznaczone do wyrobu, przeróbki i zastosowania olejów mineralnych do celów produkcji oraz zakłady magazynowo-tłoczniowe, wymagające w myśl rozporządzenia o prawie przemysłowem zatwierdzenia projektu urządzenia, podlegają niniejszym przepisom tylko wtedy, jeśli to wyraźnie zostało zastrzeżone w odnośnem zatwierdzeniu.

Wszystkie zakłady przemysłowe niewliczone w ustępie 1) i 2) niniejszego paragrafu, w których przechowuje się lub magazynuje oleje mineralne celem przeróbki lub zastosowania do celów produkcji podlegają niniejszym przepisom.

W okręgach nadmorskich potrzebną jest do uzyskania zatwierdzenia zgoda odnośnego Urzędu Marynarki Handlowej.

Zastosowanie przepisów do składów już istniejących.

§ 16. 1) W lokalach do sprzedaży drobnicowej istniejących w chwili wejścia w życie niniejszych przepisów, można przechowywać lub magazynować oleje mineralne w ilościach dopuszczalnych w myśl dotychczas obowiązujących przepisów względnie § 9 niniejszych przepisów, pod warunkiem, że najpóźniej w przeciągu 2 lat od wejścia w życie niniejszych przepisów, urządzenia odnośnych lokali zostaną uzupełnione według norm wymaganych niniejszemi przepisami.

2) Dalsze prowadzenie składów, posiadających dawne pozwolenia nie wymaga zatwierdzenia urządzenia jeśli ilości magazynowanych lub przechowywanych olejów nie przekraczają ilości dopuszczalnych na mocy dawnego zezwolenia, przyczem co do zmian w urządzeniach tych składów według norm w wymaganych niniejszemi przepisami, obowiązuje następująca zasada.

a) małe składy obowiązane są uzupełnić urządzenie swe do norm, wymaganych niniejszymi przepisami najpóźniej do 3 lat od chwili wejścia w życie niniejszych przepisów.
b) średnie i wielkie składy obowiązane są do dokonania tylko takich zmian w urządzeniach które w myśl niniejszych przepisów byłyby konieczne do usunięcia poważnych życiu lub zdrowiu ludzkiemu lub też bezpieczeństwu publicznemu zagrażających wadliwości lub które dałyby się wykonać bez nieproporcjonalnego nakładu kosztów i pracy.

3) Właściciele składów już istniejących, mający zamiar powiększyć ilości zamagazynowanych przez nich olejów mineralnych do ilości dopuszczalnych niniejszymi przepisami lub też zamierzający dokonać gruntownej przebudowy składów obowiązani są do uzyskania zatwierdzenia urządzenia przyczem zatwierdzenia urządzenia to uzależnia się od uprzedniego dokonania zmian wymaganych niniejszemi przepisami.

4) Składy mieszanin podpadających pod § 2 niniejszych przepisów istniejące w chwili wydania tych ostatnich, nie są obowiązane do stosowania się do przepisów o pasach ochronnych. W sprawie dokonania zmian w urządzeniu według norm wymaganych niniejszemi przepisami należy stosować zasadę, obowiązującą średnie i wielkie składy w myśl ustępu 2 b) niniejszego paragrafu.

Wyjątki do zastosowania niniejszych przepisów.

§ 17. Wyjątki od niniejszych przepisów mogą być przyznawane przez władze II instancji zwłaszcza w tych wypadkach, gdy chodzi o magazynowanie olejów mineralnych, które przy 15° C są cięższe od wody albo też ich magazynowanie odbywa się według systemu, którego zasada i forma wykonania daje gwarancje trwałego bezpieczeństwa, a kierownictwo składu spoczywa w pewnych fachowych rękach.

W odniesieniu do pasów ochronnych dla zbiorników nadziemnych wyjątki te mogą być przyznane zwłaszcza wtedy jeśli zbiorniki zaopatrzone są w automatycznie i skutecznie działające urządzenia przeciwpożarowe uznane przez władze przemysłową.

Przepis końcowy.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni od dnia ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc obowiązują wszystkie inne poprzednie w tym przedmiocie wydane przepisy z wyjątkiem przepisów o ochronie pracy,

Minister Przemysłu i Handlu *F. Kwiatkowski.*
Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz.*
Ninister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj-Składkowski*
Minister Robót Publicznych: *Moraczewski.*

Rewizja budynków kinomatograficznych.

W ostatnim czasie w szeregu Państw europejskich jak również i w innych częściach świata zdarzyły się bardzo poważne pożary w kinach, gdzie zginęło wiele osób. Wypadkom takim można zapobiedz przez przeprowadzenie szczegółowej rewizji tych budynków przez miarodajne czynniki, bowiem w razie stwierdzenia usterek w budynkach kinomatograficznych powinna kontrolująca osoba o tem donieść bezzwłocznie miejscowej władzy policyjnej a w razie grożącego niezpieczeństwa życia ludzkiego zarazem postawić wniosek o zamknięcie takiego budynku. Budynki kinomatograficzne powinny być częściej kontrolowane, przynajmniej raz w roku, mianowicie przez powiatowego ogniomistrza, naczelnika Urzędu Okręgowego, urzędowego budowniczego albo miejscowego ogniomistrza.

Z powodu zaniedbania tych czynności, zwrócił się Zarząd Związku Straży Pożarnych Województwa Śląskiego do poszczególnych powiatow. ogniomistrzów celem przeprowadzenia ogólnej lustracji budynków kinomatograficznych z poleceniem nadesłania sprawozdań o stanie bezpieczeństwa, oraz czy obecność straży pożarnej na przedstawieniach kinomatograficznych w kinach jest koniecznie potrzebna.

Budynki i urządzenia kin powinny być szczególnie zbadane czy odpowiadają rozporządzeniu policyjnemu z dnia 2 lipca 1913 (Zb. Gaz. Urz. rej. nr. 28).

Budynki względnie ubikacje, w których się odbywają przedstawienia kinomatograficzne, podlegają nienaruszalnym przepisom rozporządzenia policyjnego, dotyczącego budowli teatrów, publicznych sal zebrań i cyrków z dnia 17 czerwca 1909 r. (Zbiór Gaz. Urz. nr. 29), powyżej wymienionemu rozporządzeniu policyjnemu.

Wszczególności należy zbadać, czy ubikacje w których się przedstawienia kinomatograficzne odbywają znajdują się przy drodze na pierwszem albo drugiem piętrze. Ubikacje na drugiem piętrze są niedopuszczalne. Ubikacje takie nie mogą być wyżej założone jak 4 metry licząc od drogi, zaś dojazd względnie przejazd

drogi na podwórze musi wynosić 3,30 mtr. szerokości. W korytarzu nie wolno się zatrzymywać osobom i przypatrywać się przedstawieniom kinomatograficznym. Więcej osób, jak wyznaczono przez policję miejsc, nie wolno wpuszczać na sale przedstawień. Ostatni rząd w sali musi być 2,30 mtr. odległy od sufitu, zaś pierwszy rząd w sali przedstawień musi być 3 mtr. odalony od ściany ekranowej. Ściany sali przedstawień muszą być ogniotrwałe. Sztufy w zbiegu sali przedstawień są niedopuszczalne zaś lampy mogą mieć spad 10 cm., licząc na 1 mtr. dł.

Aparat przedstawień musi być od sali przedstawień i klatki schodowej przez ogniotrwałą ścianę i sufity zupełnie w oddzielnym miejscu ustawiony. Klatka schodowa nie może się łączyć z salą przedstawień. Przed tą ubikacją jak również na korytarzu nie wolno przechowywać żadnych przedmiotów łatwopalnych. W ubicji aparatowej dopuszczalne jest tylko przechowywanie potrzebnych dla aparatu untensylyj. Przechowywanie ubrań w tej ubikacji jest niedopuszczalne. Podłoga ubikacji aparatu powinna być 4 mtr. kw., zaś sama ubikacja 2.50 mtr. wysoka, drzwi muszą się na zewnątrz otwierać. Aparat musi być ustawiony tak, że można do niego dojść z każdej strony. Skrzynki dla przechowywania filmów powinny być oddalone najmniej 30 cm. od środka światła, 1 mtr. od podłogi i muszą być ogniotrwałe

Przy urządzeniu elektrycznem właściciel kina jest obowiązany przedłożyć miejscowej policji corocznie zaświadczenie przez policje uznanej firmy, że urządzenie elektryczne w ubikacji przeznaczonej dla aparatu jest w porządku. Palenie tytoniu we wszystkich ubikacjach kina jest surowo wzbronione, co powinno być przez wywieszenie plakatów uwidocznione.

Dostęp do aparatu i filmów mają oprócz urzędników policyjnych oraz odpowiedniego kierownika teatru, tylko zatrudnieni pracownicy płci męskiej licząc ponad lat 21.

W sali przedstawień muszą się na odpowiednim miejscu znajdować narzędzia do gaszenia ognia. Miejsca te muszą być dostępne dla osób dozorujących.

Baron.

Dział Oficjalny Związku

Posiedzenie Zarządu Związku Straży Poż. Wojew. Sląskiego.

W dniu 13 listopada br. w godzinach popołudniowych, odbyło się w Katowicach w gmachu Miejskiej Str. Pożarnej, posiedzenie Zarządu Zw. Woj. pod przewodnictwem Prezesa posła Mildnera. Obecni na posiedzeniu byli członkowie Zarządu: Broncel, Grześ, Koj, Rzeźniczek, Markieton, Pachelski, Slązak, Tomeczek, Baron, Kołek i Widuch.

Po zagajeniu i przyjęciu do zatwierdzającej wiadomości odczytanego protokółu poprzedniego posiedzenia, wysłuchano kolejno zreferowanych sprawozdań: sekretarza, skarbnika, inspektora i redaktora.

Wnioski Zarządów Powiatowych Związków Str. Poż. w Mikołowie i Łagiewnikach o subwencje, załatwiono zgodnie z budżetem Związku Wojew.

Obszerniejszą dyskusję spowodowała sprawa t. zw. normalnego statutu dla związków wojewódzkich. Uchwałą Rady Naczelnej Głównego Związku Straży Pożarnych RZ. z dnia 25 czerwca br. zalecono poszczególnym związkom wojewódzkim przyjęcie rzeczonych statutów celem ujednolicenia form organizacyjnych wszystkich związków, tudzież silniejszego powiązania poszczególnych komórek organizacyjnych zrzeszonego strażactwa.

Zarząd Związku Straży Pożarnych Wojew. Sl. w zasadzie uznający potrzebę ujednolicenia statutów powiązania z Centralą nie może jednak zaprojektowanego przez Główny Związek Str. Poż. statutu przedłożyć Walnemu Zgromadzeniu swych członków, z powodu kolizji jaka zachodzi pomiędzy przyjętemi utrwalonemi na naszym terenie pojęciami i przepisami ustaw i rozporządzeń a niektóremi paragrafami projektowanego statutu, które ujmują szereg zagadnień zasadniczo z innego punktu widzenia. Również zmiana obecnego statutu na nowy mieć musi na uwadze zbliżający się w niedalekiej przyszłości moment, połączenia się obudwu, działających na terenie Województwa Sląskiego, związków str.

W dyskusji jaka ten temat rozwinęła się na opisywanym posiedzeniu Zarządu Związku wyłoniła się konieczność powołania Komisjiw niniejszym gronie dla sprecyzowania różnic natury zasadniczej. Do komisji tej wybrano druhów: viceprezesa Broncla, sek. Barona i członka Zarządu Widuch.

Zadaniem rzeczonej Komisji będzie wypracowanie konkretnych wniosków w omawianej sprawie ptojektowanego statutu.

Z kolei Inspektor Pachelski zaprosił Zarząd Związku na uroczystość egzaminów Tygodniowych Kursów Pożarnictwa dla straży pożarnych kolejowych jakie odbyć się mają w czasie od 19 do 25 listopada br. w Szopienicach.

Wniosek nabycia dla rozprzedaży książek p. inz. Tuliszkowskiego, zdecydowany został odmownie. Polecono redaktorowi „Strażaka Sląskiego" ogłosić o ukazaniu się rzeczonego wydawnictwa i wskazać źródło zakupu.

Na tem posiedzenie zakończono o godzinie 20-ej wieczorem.

Kolejowe Kursy Pożarnictwa.

Przewidziane w planie działalności na rok bieżący Kolejowe Kursy Pożarnictwa na miesiąc wrzesień, z powodów niezależnych od Związku Straży Pożarnych Województwa Sląskiego, odbyły się dopiero w czasie od 19 do 25 listopada b. r.

Rzeczone Kursy, zorganizowane jako tygodniowe dla dowódców strażackich drużyn w poszczególnych miejscach służbowych Katowickiej Dyrekcji P. K. P., przeprowadzone zostały na terenie Szopienic.

Uczestników na kurs zjawiło się 24. Kierownictwo spoczywało w rękach inspektora Pachelskiego. Wykładowca byli: p. por. Rutkowski, insp. Pachelski, st. instr. Pietraszkiewicz, gimnastykę z zakresu W. F. prowadził sierżant W. P. p. Krakowiak.

Kursiści byli zakoszarowani w domu noclegowym stacji towarowej Szopienice północne. Wykłady odbywały się na dworcu, ćwiczenia praktyczne na boisku ćwiczebnem Ochotniczej Straży Pożornej Szopienice—Rozdzień.

Rezultaty wzorej sumienności i obowiązkowości uczestników Kursu, tudzież ich zapał do pracy na niwie pożarnictwa kolejowego—bardzo dobre. Zwłaszcza że zaledwie trzech uczestników kursu służyło kiedyśkolwiek w strażach pożarnych i posiadało pewne wiadomości z zakresu wiedzy strażackiej.

W dniu 25 listopada b r. odbyły się egzamina teoretyczne i praktyczne. Po nabożeństwie w kościele

miejscowym, rozpoczęły się egzamina ustne w sali hotelu dworcowego przed Komisją pod przewodnictwem Prezesa Związku Wojewódzkiego Druha posła Mildnera. Komisję Egzaminacyjną stanowili: reprezentant Gł. Zw. Str. Poż. R.P. insp. Szubert, przedstawiciel Katowickiej Dyr. Górnośląskich Kolei Państwowych p. dyr. inż. Peczke, p. por. Rutkowski, insp. Pachelski, st. instr. Pietraszkiewich, sekretarz Baron i Kmdt. Zaw. Str. Poż. S. A. Giesche druh Ślązak. Jako zaproszeni goście, przybyli na uroczystość egzaminów druhowie: Moik — Nacz. Och. Str. Poż. Szopienice, Kruczek — zast. nacz. Och. Str. Poż. Szopienice, Królik — Kmdt. Zaw. Str. Poż. Huty Uttemanna, Oley — dow. oddz. Zaw. Str. Poż. kop. Giesche, sierżant W. P. p. Krakawiak.

Na pytania z zakresu: gazoznawstwa, techniki i taktyki pożarniczej, istoty ognia i środków gaśniczych i ratownictwa,—padały odpowiedzi pewne i jasne, dowodzące iż tygodniowego okresu pracy nie zmarnowano a wykładowcom dano całkowitą satysfakcję za trudy poniesione dla podniesienia poziomu wiedzy strażackiej.

Bezpośrednio po egzaminach ustnych, odbyły się pokazy praktyczne ćwiczeń szkolnych z narzędziami, oraz ćwiczenia taktyczne na zadauy temat z uruchomieniem: sikawki przenośnej na dwa prądy z trójnikiem, drabiny francuskiej, drabiny szczerbowskiego, drabin hakowych z wyratowaniem 1 osoby za pomocą linki strażackiej. Ćwiczenia taktyczne, od chwili wydania rozkazów do chwili podania wody na obydwa prądy, zajęły 1,35 sek. czasu. Do wyratowania człowieka — 2,05 sek. Do sprzątnięcia narzędzi i zbiórki powrotnej — 2 m. 45 sek.

Szybkość i sprawność wzorowa z jaką przeprowadzono ćwiczenia wywołała szczerz zachwyt wśród członków Kom. Egzam. i gości.

Z kolei nastąpił uroczysty akt wręczenia świadectw uczestnikom kursu, poprzedzony pięknemi i podniosłemi przemówieniami: Prezesa Mildnera, inżyniera Peczke'go i insp. Szuberta.

Świadectwa o **celującym** wyniku egzaminów otrzymali: Hajda Augustyn, Kalisz Józef, Klakus Leon, Lenartowicz Leon i Stachoń Franciszek.

Z wynikiem **dobrym** otrzymali: Balczarek Adolf, Drewniak Paweł, Dziwak Jan, Gołkowski Franciszek, Haendel Józef, Jędrysik Józef, Kubek Karol, Klima Wincenty, Niewolik Franciszek, Raczak Jan i Stachowiak Tomasz.

Z wynikiem **dostatecznym** otrzymali: Bińkowski Roman, Henchen Kazimierz, Hankus Józef, Maciaszek Ryszard, Strzelczyk Emanuel, Wieczorek Jan i Zając Jan.

Opisana uroczystość zakończona została wspólnym obiadem Komisji Egzaminacyjnej i wykładowców oraz gości z uczestnikami. W czasie obiadu wygłoszono kilka przemówień nacechowanych troską o rozwój bezpieczeństwa ogniowego naszej dzielnicy, tudzież stwierdzeniem, iż służba strażacka nieogranicza się tylko do usprawniania sił w walce z żywiołem pożaru, ale również szkolenia kadr obywatelskich dla służby publicznej na wszystkich posterunkach życia narodowego i państwowego.

Zorganizowanie i przeprowadzenie omawianych Kursów dla strażactwa Kolejowego przez Związek Straży Pożarnych Województwa Śląskiego stanowi poważny krok w akcji zabezpieczenia przed groźną klęską pożaru, wielomiljonowego majątku kolejowego jaki nagromadzony jest w nieruchomościach, urządzeniach warsztatów i porowozowni, dworców, w taborze, a przedewszystkiem w przewożonym przez Górnośląskie Koleje cennym ładunku.

Entuzjazm jaki udzielił się uczestnikom kursów dla pracy obywatelskiej w obronie majątku państwowego, rokuje szybki rozwój tych najmłodszych organizacyjnie placówek strażackich na terenie naszego Związku Wojewódzkiego.

OKÓLNIK

Do wszystkich Straży Pożarnych Ochotniczych i Fabrycznych na terenie powiatu Lublinieckiego.

W ciągu dni 10, 11 i 12 grudnia b.r. odbędą się w Lublińcu trzydniowe Kursy obrony przeciwgazowej dla oficerów strażackich. Każda straż pożarna obowiązana jest delegować na Kursy rzeczone conajmniej dwóch uczestników, t. j. naczelnika straży i jego zastępcę. Uczestnicy kursu mają zapewnione zalokowanie, całkowite wyżywienie i zwrot kosztów podróży.

Lubliniec, dn. 26-XI-28 r.

Prezes Pow. Zw. Str. Poż.
(—) *Dr. Zaleski*
Starosta

Wojewódzki Inpektor Pożarnictwa
(—) *B. Pachelski*

Ogniomistrz Pow.
(—) *M. Rzeżniczek*

OKÓLNIK

Do wszystkich Straży Pożarnych Ochotniczych, Kopalnianych i Fabrycznych na terenie powiatu Pszczyńskiego.

W czasie od 14 do 16 grudnia b. r. włącznie, odbędą się w Pszczynie trzydniowe Kursy dla Kierowników Straży Pożarnych. Każda Straż Pożarna obowiązana jest wydelegować przynajmniej dwóch uczestników. Kursiści otrzymają całkowite wyżywienle i zalokowanie.

Mikołów dn. 15-XI-28 r.

Prezez Pow. Zw. Str. Poż.
(—) *J. Koj*
burmistrz

Ogniomistrz Powiatowy
(—) *Koszyk*

Sekretarz Pow. Zw. Straży Poż.
(—) *Szott*

Protokół

osiągniętych wpływów z dobrowolnych ofiar na rzecz rodziny ś. p. Walentego Olechowskiego, zmarłego tragicznie na zawodach ogólno-państwowych w Poznaniu w dniu 29-VI-1927 roku.

Niżej podpisani stwierdzają, że do dnia 6 października r. b. wpłynęły na rzecz rodziny powyżej wymionego, zmarłego tragicznie ś. p. Walentego Olechowskiego następujące ofiary:

1) przez Związek Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego:

Magistrat m. Poznania	zł.	300.—
Związek Główny	„	1000.—
„ Wielkopolski	„	600.—
„ Sląski	„	300.—
„ Małopolski	„	300.—
„ Poleski	„	300.—
„ Nowogródzki	„	300.—
„ Pomorski	„	300.—
„ Wileński	„	300.—
„ Białostocki	„	300.—
„ Warszawski	„	320.—
„ Kielecki	„	529.60
„ Cieszyński	„	60.—
„ Wołyński	„	150.—
„ Lubelski	„	300.—
„ Łódzki	„	300.—
	zł.	5.659.60

2) przez Ochotniczą Straż Pożarną w Czeladzi:

Polska Dyrekcja Ubezp. Wzajemn. (Kasa Strażacka)	zł. 2.000.—
Redakcja Przeglądu Pożarniczego w Warszawie	zł. 1.099.35
Straż Pożarna Ruda Śląska	zł. 30.—
	zł. 3.128.35
3) Związek Wielkopolski wpłacił bezpośrednio rodzinie ś. p. Olechowskiemu	zł. 400.—
Razem	zł. 9.187,95

Ochotnicza Straż Pożarna w Czeladzi z powyższych ofiar nabyła i przekazała na własność rodzinie ś. p. Olechowskiego nieruchomość za kwotę

nieruchomość za kwotę	zł. 6.300.—
Opłaty rejentalne	zł. 392.88
Rodzinie ś. p. W. Olechowskiego wypłacono	zł. 2.495.07
Razem	zł. 9.187.95

Prezydjum Ochotniczej Straży Poż. w Czeladzi
(—) *J. Raźniewski.*
(—) *M. Madla*

Rodzina ś.p. W. Olechowskiego
(—) *Jan Olechowski*
(—) *Marja Olechowska.*

Inspektor Związku Straży Pożarnych Woj. Kieleckiego (—) *J. Drzewiecki.*

RADJO.

Program stacji Katowickiej na tydzień od 2 do 8-XII b. r.

NIEDZIELA: 10,15 Transmisja nabożeństwa z Panewnik; 12,15 Koncert popularny; 14,00 Odczyt religijny; 14,20 Odczyt rolniczy; 15,15 Koncert Filharmonji Warszawskiej; 18,00 Koncert mandolinistów; 1920 Bery i Bojki śląskie; 20,C0 Odczyt p. t. „Polska a Śląsk w XVI i XVII w."; 20,30 Audycja literacka.

PONIEDZIAŁEK: 16,00 Recytacje poetyckie; 16,25 Program dla dzieci; 17,10 Ogrodnik śląski; 17,35 Radjoamator śląski; 18,00 Muzyka taneczna; 19,20 **Komunikat Strażactwa Śląskiego;** 19,30 Lekcje poprawnego mówienia i pisania po polsku; 20,05 Odczyt p. t. „Polska za Piastów"; 20,30 Transmisja koncertu wieczornego z Poznania; 22,30 Odczyt w języku francuskim.

WTOREK: 10,16 Transmisja nabożeństwa z katedry św. Piotra i Pawła z okazji I-ej rocznicy pracy stacji nadawczej „Polskie Radjo Katowice"; 12,15 Koncert popularny; 16,00 Koncert z płyt gramofonowych; 16,55 Komunikat harcerski i odczyt o udziale harcerstwa w odbudowie Państwa; 17,35 Odczyt religijny; 18,00 Koncert popołudniowy; 19,30 Odczyt inż, St. Nitscha; 20,00 „Bery i bojki śląskie"; 20,30 Koncert wieczorny.

ŚRODA: 15,00 Koncert z płyt gramofonowych; 16,30 Audycja dla młodzieży; 17,10 Odczyt; 17,35 Odczyt; 18,00 Transmisja koncertu popołudniowego z Warszawy; 19,25 „Gospodyni śląska"; 20,C0 Odczyt 20,30 Koncert wieczorny.

CZWARTEK: 12,05 Odczyt dla młodzieży szkolnej; 12,30 Koncert z Filharmonji Warszawskiej; 16,C0 Koncert z płyt gramofonowych; 17.10 Odczyt p. t. „Z dziejów miasta Katowic"; 17,35 Skrzynka pocztowa; 18,00 Transmisja audycji literackiej; 19,20 Komunikat Związku Śląskich Kół śpiewaczych; 19,30 Odczyt; 20,05 Odczyt; 20,30 Koncert wieczorny.

PIĄTEK: 16,00 Koncert z płyt gramofonowych; 16,50 Komunikaty Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego; 17,10 Wykład historji Polski; 17,35 Nauka czytania nut; 18,00 Koncert popołudniowy; 19,20 Komunikat sportowy; 19,30 Odczyt; 20,15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej; 22,30 Skrzynka pocztowa w języku francuskim dla słuchaczy zagranicznych.

SOBOTA: 9,30 Transmisja z Krakowa uroczystości ku czci św. Barbary patronki górników w Salinach Państwowych w Wieliczce; 12,10 Koncert z Filharmonji Warszawskiej; 14,00 Odczyt religijny; 14,20 Odczyt rolniczy; 15,15 Koncert z Filharmonji Warszawskiej; 17,35 Skrzynka pocztowa dla dzieci i młodzieży; 19,20 Odczyt; 20,00 Odczyt; 20,30 Transmisja operetki z Warszawy.

CODZIENNIE: o godzinie 15,46 Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych Województwa Śląskiego, zaś o godz. 22,00 Komunikaty lotniczo-meteorologiczne i P. A. T.

WIECZOROWA MUZYKA TANECZNA: o godzinie 22,30 w niedzielę, wtorek, środę, czwartek i sobotę.

WYDAWNICTWO P. T.

„Obrona przed pożarami"

Opracował inżynier Józef Tuliszkowski, bogato ilustrowane przez art. malarzy: prof. M. Chromińskiego, art. mal. S. Mucharskiego, art. mal. S. Haykowskiego i innych, w 7-miu tomach lub w 32 książkach:

Książki wydane zostały nakładem autora z finansową pomocą Głównego Związku Straży Pożarnych R. P., Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, Zrzeszenia Tow. Ubezp. od Ognia i Pomorskiego Stowarzyszenia Ubezpieczeń.

DOTYCHCZAS SĄ WYDRUKOWANE:

		CENA ZA EGZ.
I TOM.	**Pożary. Przyczyny. Środki zapobiegawcze.** 554 strony, 262 rysunki, 2 plansze kolorowe, 17 tablic, na luksusowym papierze, w barwnej okładce	Zł. 17.—
Książka Nr. 1.	**Pożary. Przyczyny. Podział.** 130 stron, 30 rysunków, 7 tablic	Zł, 3.—
Książka Nr. 2.	**Środki zapobiegające powstawaniu pożarów.** 136 stron, 75 rys. 5 tablic, 1 kolorowa plansza	Zł. 3.50
Książka Nr. 3.	**Podstawy budownictwa ogniotrwałego.** 294 strony, 175 rys., 5 tablic, 1 kolorowa plansza	Zł. 7.50
Książka Nr. 29.	**Działania straży pożarnych przy ogniu.** 278 str., 129 rys.	Zł. 6.60
Książka Nr. 30.	**Gaszenie różnych pożarów.** 353 strony, 127 rys.	Zł. 8.—

PRZEDMOWA

Od kilku lat dotkliwie daje się odczuwać brak podręczników z dziedziny pożarnictwa, to też z całą życzliwością i uznaniem powitać należy obecną pracę pod tyt. „Obrona przed pożarami" p. inż. ppułk. Józefa Tuliszkowskiego, tembardziej, że autor jest wytrawnym znawcą tej dziedziny i wybitnym fachowcem, który całe swe życie poświęcił umiłowanej idei walki z ogniem i traktuje tę sprawę bardzo poważnie, opierając ją na podstawach naukowych.

Długoletni czynny udział p. inż. ppułk. J. Tuliszkowskiego w kilku wzorowych organizacjach służby przeciwpożarowej ochotniczej i zawodowej, jak to w Rydze, Kijowie i Warszawie, gdzie był 4 lata Komendantem, wydatna współpraca w naszych strażach ochotniczych oraz organizacja straży wojskowych, kilkanaście wyjazdów zagranicę dla studjów zagadnienia obrony przeciwpożarowej, napisanie kilkunastu wybitnych prac z tej dziedziny, jak również doskonałe wynalazki i ulepszenia w budowie narzędzi ogniowych — wszysto to daje rękojmię, że niniejsza praca jest wysokiej wartości fachowej i ufam, że da ona trwałe naukowe podłoże dla naszego pożarnictwa.

Zygmunt Choromański.
Prezes Głównego Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

OCENA WYDAWNICTWA PRZEZ PRASĘ FACHOWĄ:

Głosy Gminy wiejskiej. Nr. 24, z dnia 30.VIII 1927 roku.

...„Całość zebranego materjału jest napisana planowo językiem prostym i dostępnym, ilustrowana b. wieloma rysunkami i planami, co czyni wydawnictwo niezmiernie użytecznem, szczególnie w dobie obecnej, kiedy w Polsce sprawa odbudowy osiedli jest kwestją najbardzie ważną i palącą.

Książka ta, jako jedyne w swoim zakresie popularne wydawnictwo, opracowane przez długoletniego działacza na niwie budownictwa ogniotrwałego i pożarnictwa, powinna znaleść się zarówno w księgozbiorach sejmikowych i gminnych, jak i na stole każdego urzędu“.

Przegląd Pożarniczy. Nr. 36, z dn. 11.IX 1927 r.

...„Wątpić nie należy, że książka inż. J. Tuliszkowskiego, znajdzie się w ręku każdego działacza na polu pożarnictwa, aż do szeregowca straży włącznie, zwłaszcza, że w wydanym obecnie pierwszym tomie książki znajduje się zapowiedź dalszych jej tomów, które zawierać będą wiadomości z zakresu techniki pożarnej, usprawnienia straży pożarnych oraz taktyki pożarnej. W bibljotekach straży pożarnych winna być ta pożyteczna książka na pierwszem miejscu“.

Polska Zbrojna. Nr. 338, z dnia 10.XII 1927 r.

...„ Autor inż. ppułk. rez. Tuliszkowski, długoletni kierownik głównej komisji technicznej przy Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, prezes Zw. Ofic. Str. Pożarnych zawodowych i Związku Pożarniczego woj. wołyńskiego — jest wybitnym i bardzo doświadczonym praktykiem, który brał udział w gaszeniu przeszło tysiąca większych pożarów, oraz jest jedynym bodaj działaczem na polu budownictwa ogniotrwałego i pożarnictwa, znanym w kraju i zagranicą z szeregu swych prac w dziedzinie fachowej literatury, traktujący naukowo, a zarazem popularnie wszelakie zagadnienia walki z klęską ogniową.

Pierwszy tom tej pracy zawiera trzy części, z których pierwsza traktuje istotę zjawiska ognia, przyczyny powstania pożarów i ich segregację, druga — daje całe szeregi wskazówek praktycznych i środków dążących do zapobiegania powstawaniu pożarów, zaś trzecia część tego dzieła — bardzo obszernie obejmuje podstawy budownictwa ogniotrwałego.

Autor, jako były oficer saperów, szczególną uwagę zwrócił na dział materjałów wybuchowych, doskonale ujmując w tablicy klasyfikacyjnej wszystkie ciała wybuchowe oraz trujące. Zapobieganie wybuchom, samozapaleniu się jako też i obchodzeniu się z ciałami wybuchowemi i łatwopalnemi — jest również doskonale ujęte.

Niewątpliwie, że odnośne władze zainteresują się tem poważnem dziełem, a zwłaszcza — formacje wojskowe i oddziały posiadające lokalne straże ogniowe i pośpieszą się z nabyciem tak pożytecznego wydawnictwa, jakiem jest „Obrona przed pożarami“.

Przegląd Pożarniczy. Nr. 21, z dn. 3.VI 1928 r.

...„Nadto praca p. inż. J. Tuliszkowskiego odznacza się jeszcze i tą ważką zaletą, że wprowadza cały szereg nowych pojęć, a najróżnorodniejsze czynności odpowiednio systematyzuje, przez co wydatnie przyczynić się może do opanowania przez strażaków — ochotników, szczególnie zaś przez oficerów straży ochotniczych, zakresu tych obowiązków, jakie przypadają im w udziale.

Autor, jako doświadczony bojownik w walce z pożarami, zdawał też sobie, jak widać z Jego pracy, sprawę z tego, że podczas akcji ratunkowej wyłania się też cały szereg zagadnień ściśle technicznych.

Najwięcej podnosi jednak wartość rozważań i wskazań pracy p. inż. T., dość obfite ilustrowanie książki, przez co szereg omówionych czynności podczas akcji ratunkowej staje się bardziej wyrazisty.

Wogóle stwierdzić należy, że ostatnia publikacja p. inż. J. Tuliszkowskiego i tak już zasłużonego pioniera polskiego piśmiennictwa pożarniczego przynosi Mu nowy tytuł do uznania w kołach strażackich“.

Komitet Redakcyjny stanowią pp.: Baron R., Mierzejewski L., Koszyk T., insp. Pachelski, Rzeźniczek M., Suchy J., Ślązak L.

Nakładem Związku Straży Pożarnych Województwa Śląskiego. Redaktor odpowiedzialny insp. B. PACHELSKI

Druk: Drukarni i Introligatorni „PRACA“ w Sosnowcu, ulica Kołłątaja Nr. 10, telefon Nr. 60.